

ANNONS

Kultur

Sossarnas skifte från arbetarparti till resebyrå

Förr ville de lyfta arbetarklassen, nu vill de att alla ska lämna den

Av: Bo Rothstein ✉

PUBLICERAD: I DAG 05.00

13 Detta är en kulturartikel som är en del av Aftonbladets opinionsjournalistik.

Bo Rothstein är professor i statsvetenskap.
Foto: Johan Wingborg / TT NYHETSBYRÅN

KULTUR

Det svenska valresultatet har väckt stor internationell uppmärksamhet. Många som varit förtrogna med svensk politik har förundrats över hur ett invandrarfientligt parti som

ANNONS

Sveriges största jämförelsetjänst för privat- och företagslån.

Ansök nu!

MEST LÄST

I GÅR 🕒 14.56 **KULTUR**
Luften och lögnen håller på att gå ur ayatollorna

05.00 **KULTUR**
Sossarnas skifte från arbetarparti till resebyrå

I GÅR 🕒 05.00 **KULTUR**
Dags att gå till försvar för ekomodernismen

10 OKTOBER **KULTUR**
I Sverige blir hatets härförare hyllade

8 OKTOBER **KULTUR**
Detta gör att revolten i Iran ändå

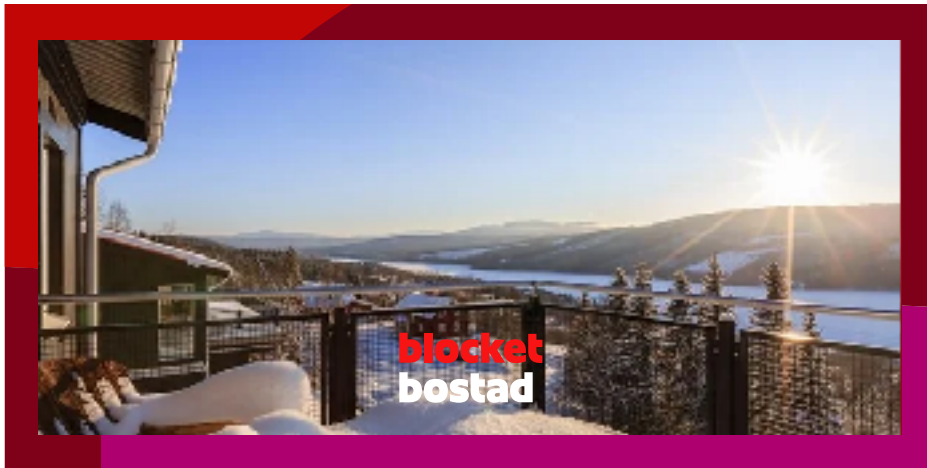
Det finns naturligtvis flera förklaringar till detta där den omfattande invandringen och en i stora stycken misslyckad integrationspolitik spelar en stor roll. Men vad som inte har framkommit lika tydligt är att det under den senaste decennierna skett en tydlig förändring av den socialdemokratiska politiken just vad gäller synen på arbetarklassen. Man kan lite grovhugget säga att fram till och med **Ingvar Carlssons** tid som partiledare så syftade socialdemokraternas politik på att höja och stärka arbetarklassens ställning.

I stället [...] blir huvudsyftet att bedriva en politik som i största möjliga mån gör det möjligt att lämna arbetarklassen

Det skedde genom allehanda välfärdsreformer som förvisso också inneslöt medelklassen men systemet med progressiva (eller till och med proportionella) skatter och generella bidrag/välfärdstjänster är en formidabel omfördelningsmaskin som kraftigt gynnar de med lägst inkomster. På köpet får man medelklassens stöd (och villighet att betala skatt) samt en högre kvalitet i välfärdstjänsterna.

ANNONS

Under **Mona Sahlins** tid som partiledare sker emellertid en omsvängning av socialdemokraternas politik som inte fått den uppmärksamhet den förtjänar. I stället för en politik som lyfter arbetarklassen som klass blir huvudsyftet att bedriva en politik som i största möjliga mån gör det möjligt att lämna arbetarklassen. I sina tal som partiledare och i särskilt i den valrörelse som blev hennes första och sista som partiledare upprepade Sahlin närmast som ett mantra att Sverige skulle vara ett land där det var enkelt att göra "klassresor".

Uppenbart tänkte hon inte på klassresor nedåt, det vill säga att medelklassbarnen skulle få typiska arbetarklassyrken utan tvärtom, att arbetarklassens barn skulle få typiska medelklassyrken (eller kanske än bättre?). Ett typiskt exempel på Sahlins retorik kan hämtas från hennes bok *Möjligheternas land* som publicerades inför valrörelsen 2010. Där formulerade hon sitt budskap på följande vis: "Jag vill att Sverige ska präglas av det forskarna kallar hög social mobilitet. Att alla ska kunna göra klassresor". Denna klasseresorretorik har också präglat Stefan Löfvens politiska budskap.

Det är naturligtvis inget fel med en politik som skapar goda möjligheter för barn och ungdomar att utbilda sig till yrken som de tror att de passar bra för även om dessa yrken anses ligga högt upp på den sociala rangskalan. Men budskapet, att det centrala med den politik man vill föra är att möjliggöra för så många som möjligt att inte längre tillhöra arbetarklassen är en smula märkligt för ett parti som faktiskt kallar sig ett "arbetarparti".

Många av socialdemokraternas väljare i arbetarklassen måste ha känt ett visst främlingskap inför denna retorik där man kunde ana ett visst förakt för de som inte hade lyckats med att göra klassresor.

Till detta kommer den utbildningspolitik som partiet har fört under de senaste 20 åren. Den har gått ut på att i princip alla gymnasieutbildningar, det vill säga även de så kallade yrkesprogrammen, skall ge högskolekompetens. Detta har inneburit att kraven för att

Pedagoger har ifrågasatt om betygssystemet alls är förenligt med möjligheten att bedriva god undervisning

Många av dessa ungdomar hamnar i en situation där det inte finns plats för dem på någon utbildning, men de får heller inte något jobb eftersom väldigt många arbetsgivare numera ratar sökande utan gymnasieutbildning även när det gäller mera manuella arbeten. Det hela blir än mer absurt eftersom det i dag finns stor brist på personal inom många traditionella arbetarklassyrken och att antalet platser på gymnasieutbildningar till sådana yrken minskat kraftigt. Den som vill utbilda sig till att bli en skicklig (och inte så sällan numera välavlönad) yrkesarbetare kommer ofta inte in på gymnasiet yrkesprogram, antingen för att man inte har godkänt i ett antal ämnen som faktiskt helt saknar betydelse för att tillgodogöra sig utbildningen ifråga eller för att det finns alldeles få platser.

Problemen för dessa av betygssystemet underkända ungdomar har uppmärksammats från många olika håll. Socialmedicinare har pekat på att Sverige nu har en med jämförbara länder ovanligt **hög dödlighet** hos unga personer och att detta kan spåras tillbaka till att så många som var sjunde 16-åring stämplas som "underkänd". Pedagoger har ifrågasatt om betygssystemet alls är förenligt med möjligheten att bedriva **god undervisning**. Erfarna poliser vittnar om att vad som generellt utmärker alla de unga medlemmar i kriminella gäng som de kommer i kontakt med är att de lämnat skolan som "underkända" och att denna grupp är **lätt att rekrytera till gängbrottslighet**.

Ett mera rimligt budskap hade varit att partiet strävade efter att Sverige både skulle erbjuda bästa möjliga förutsättningar för de som önskade utbilda sig till skickliga yrkesarbetare samtidigt som man också skulle ge mycket goda möjligheter för de som önskade en annan yrkesbana.

Det är svårt att komma undan tanken att det starka fokuset på "klassresor" också innefattat en nedlåtande attityd till de som inte lyckats lämna arbetarklassen. Man bör därför inte vara särskilt överraskad över att socialdemokratin har tappat en så stor del av sina väljare från arbetarklassen med denna politik.

ANNONS

START SPORT PLUS

SÖK

VALET 2022 | Ämnen Jimmie Åkesson

Hitta böcker från Nobelprisvinnaren Annie Ernaux hos Adlibris!

Extern länk från Adlibris

LÄS MER!

PUBLICERAD: 13 OKTOBER 2022 KL. 05.00

AFTONBLADET / KULTUR / SOCIALDEMOKRATERNA

LÄS VIDARE

I Sverige blir hatets härförare hyllade

Svensk borgerlighet förstår inte Europa

Kultur

Prenumerera på Kulturens nyhetsbrev

Aftonbladets kulturchef Karin Petterson guidar till veckans viktigaste kulturhändelser och mest intressanta idédebatt.

Ja, tack!

ÄMNER I ARTIKELN

Socialdemokraterna

Valet 2022

Politik

Utbildningspolitik

Yrkesprogram

Sverigedemokraterna

SchibstedAftonbladet är en del av Schibsted. Schibsted är ansvarig för dina data på denna sida. [Läs mer här](#)